

sobotecký pravidelný lehce avantgardní věstník

splav!

ročník X / číslo 1

sobota 28. 6. 2008

Nastal čas...

Když mi v roce 2003 Josef Šlerka řekl, že mi chce předat redakci Splav!u, trochu mě to zaskočilo. Jenže Josefovi se odmítat moc nedá... Zpětně si říkám, že to bylo dost velké štěstí, že jsme dali dohromady nějakou redakci – „stará garda“ totiž pokračovat nechtěla a zbyli mi „jenom“ Nelly Vostrá a Jiří Januška.

Přidali se Lukáš Novosad, Franta Martínek, Ondřej Šmejkal, Jan Hon a další a vznikl tým, který docela dobře fungoval. I stará redakce nakonec uznala, že bouřlivé předfestiválové hádky o to, jestli se vůbec má časopis dál jmenovat Splav!, byly zbytečné.

Četné erupce na Slunci, vychýlení Měsíce z jeho oběžné dráhy a příjezd Pavla Řezníčka do Sobotky měly za následek zvláštní průběh našeho druhého ročníku. Nejprve byl z redakce vyloučen Pavel Pelc pro opilství, poté beze slova odešel Radek Schich. Vypadalo to špatně. Přišla krize. Pak jsme se ale zvedli (přínejmenším týmově) a vyšlo „vtipné“ páteční číslo se skandálním úvodníkem Ondřeje Šmejkala, na které se zcela jistě dlouho nezapomene.

Třetí ročník nové redakce proběhl tak nějak profesionálně, vlastně ani nevím, na co z něj vzpomínat. Jedno ale vím: začaly se přidávat nové tváře. Loni jich bylo ještě víc. Ti, kteří se mnou začínali, ale pomalu jezdit přestávali. A na jednu jako by to ani nebyla ta naše „nová“ redakce, ale redakce jiná, „novější“, tak trochu cizí. Došlo mi, že pro mě nastal čas...

Všem členům redakce bych chtěl poděkovat za práci, kterou čtyři roky odváděli, leckdy dlouho do noci, speciálně pak Nelly Vostré (vlastně už Pelcové) za její nezlomnost. Děkuji rovněž čtenářům Splav!u, bez kterých by to dělat nebylo proč. Děkuji všem lidem kolem, kteří nás podporovali.

Nastává nová etapa Splav!u, štafetu přebírá Vít Prokopius. Nezbyvá než popřát vše dobré.

Adieu!

Jan Chromý

PROGRAM

11.00 knihovna Fráni Šrámka

Vernisáž výstavy Pastelka dětem

15.00 zahrada Šrámkova domu

Zahájení seminárních dílen studentů

20.30 zahrada Šrámkova domu,

v případě nepřízně počasí sál sokolovny

J. K. Tyl – Tvrdohlavá žena

Městské divadlo Mladá Boleslav. Režie: Josef Kettner

Vstupné 100 Kč

JÍDELNÍČEK

Večeře: Kuře na paprice, houskové knedlíky

Hledá se... Konrád

Pozornějšímu čtenáři úvodníku jistě neušlo, že se s námi v této sezóně loučí jedna z klíčových postav minulých ročníků Splav!u – Jan Chromý alias Konrád alias Budžes.

V redakci jsme se s jeho abdikací již pomalu smířili, ač i na slzičky došlo. Bohužel, Honza si pro nás přichystal ještě jedno překvapení. Přestože byl původně připraven zaujmout v letošním redakčním týmu nově vytvořenou pozici supervizora nováčků, v redakci jsme ho zatím nespátřili. Nemůžeme vyloučit, že se nám náš ex-šéfredaktor ztratil. Vzhledem k jeho odporu k jiným autoritám než té vlastní se bojíme zapojit do pátrání Policii České republiky. Proto se v naší nově zavedené rubrice „Hledá se“ obracíme na vás, čtenáře Splav!u. Pomozte nám Konráda najít!

Honza Chromý je mladý muž statné postavy, pronikavého pohledu v zamyšlené tváři a řídnoucích vlasů. Vyskytuje se nejčastěji v intelektuálně stimulujících lokalitách, jako jsou ústavy, knihovny a hospody. Pohybuje se většinou pomalou chůzí, případně sedí. Na oslovení nejčastěji reaguje zamyšleným „Co?“

Dobrá duše, která Honzu nalezne a přivede do redakce, obdrží za odměnu pivo. Nic víc, nic míň.

P. S. Tento článek není jen výzvou, ale i malou meziřádkovou vzpomínkou na všechno, co na Konrádovi máme rádi. Rádi bychom tím poděkovali člověku, který nám pomohl přežít to, co tu bylo před rokem 2008. Díky, Honzo! Cesta je prach...

Ondřej Šmejkal

PROGRAM NA ZÍTRĚK

10.00 sál spořitelny

Slavnostní zahájení Šrámkovy Sobotky

13.00 Šolcův statek

Vernisáž výstavy Souznění

Keramika a dřevěné sochy Ivana Šmída, Zuzany Rozsypalové a Matěje Škody

14.00 sál spořitelny

Poetické odpoledne – Kdybych byl pastevcem koní

Štěpán Kos – klavír, Rudolf Kvíz – přednes, Miroslav Matějka – flétna

15.30 zahrada Šrámkova domu

Vernisáž výstavy ilustrací z knih Galiny Miklínové

16.30 kostel sv. Máří Magdaleny

Koncert duchovní hudby

Zuzana Němečková – varhany, Roman Fojtíček – saxofony, Roman Vocel – basbaryton

Vstupné 50 Kč

17.30 zahrada Šrámkova domu

Vernisáž výstavy Bělorusko – Volby bez volby

19.30 Městské divadlo

Miro Gavran – Pacient doktora Freuda

Komorní činohra Praha. Režie: Jiří Bábek

Vstupné 60 Kč

22.00 zahrada Šrámkova domu

Sestry Steinovy

Koncert folkového dua

SPLAV! – Sobotecký Pravidelný Lehce Avantgardní Věstník

Vychází v Sobotce během konání 52. ročníku festivalu Šrámkova Sobotka, od 28. 6. do 5. 7. 2008. Cena 10 Kč.

Vydává občanské sdružení SPLAV!, Milady Horákové 123, 160 00 Praha 6, IČ 266 74 122, DIČ CZ26674122.

Evidenční číslo MK ČR E 15812.

Redakce: Tereza BOTLÍKOVÁ, Adam BROŽÍK, Milena FRIDMANOVÁ, Jan CHROMÝ, František MARTÍNEK, Jana MELKOVÁ, Jakub NOVOSAD, Radek OCELÁK, Jan ONDEREK, Nelly PELC-VOSTRÁ, Kateřina PÍNOVÁ, Vít PROKOPIUS, Alena SKÁLOVÁ, Ondřej ŠMEJKAL, Kateřina VESELOVSKÁ.

Vychází za přispění Studentského fondu FF UK a Královéhradeckého kraje.

spoň však podnítila rozvoj města v oblasti kolem nádraží. Vilové čtvrti podél Boleslavské ulice a od sokolovny k jihozápadu se rozvíjely v první třetině 20. století, kdy v Sobotce rovněž vyrostly významné stavby od předních českých architektů, kterým se budeme věnovat samostatně. Sobotecké koupaliště bylo založeno během války, ale dokončeno až v r. 1966.

Poválečné období je pak možno charakterizovat jako období dvou územních plánů (Svatopluk Technik 1952, Bohumil Růžička 1965), nahrazujících Šejnův regulační plán z r. 1932. Oba plány byly přijímány kontroverzně, především návrh umístit do centra města několik vysokopodlažních staveb. Nakonec došlo jen k přiměřené výstavbě veřejných budov, přístavbě jeviště u sokolovny, stavbě nového sportovního střediska za školou, nové pekárny v r. 1960 a dalších veřejných staveb. Bytová zástavba se později rozvíjela především v oblasti podél obchvatu Sobotky, na Benešově a od čalovické silnice směrem k Humprechtu. Období druhé poloviny 20. století tak v Sobotce nebylo ani obdobím rozvoje, ani obdobím naprosté stagnace, kterým si prošla některá menší sídla v blízkém okolí. Poměrně velký stavební rozvoj město zaznamenalo v letech 1970–1990, ačkoliv se při tom počet obyvatel nezměnil. Sobotka byla uchráněna demolic v centru (k jediné větší došlo až v r. 2005).

Dnešní nová výstavba směřuje především do prostoru Staňkovy Lhoty směrem k JZD a územní plán předpokládá další rozvojové plochy v prostoru kolem Obecního domu, dále v Oseku a výhledově i za školou a směrem k Čalovicím.

(sestaveno podle materiálů K. Kuči a V. Rudy, kráceno)

Hynek Zlatník

Sivý čtverák

Dědeček pomáhal často dětem, když se do školy oblékaly. „Za mých mladých let,“ povídá jednou „musili nosit chlapi červené šle.“

„Červené? A proč?“ táže se Ladík.

„Aby jim nepadaly kalhoty,“ poučuje děd lapeného vnuka.

1913 / Stan. Hakl / Dědeček vypravuje

O Sobotce trochu jinak...

Splav! se věnuje sobotecké tematice důkladně. Přesto však zůstává jedno téma, které pro něj bylo dosud okrajovým, neboť s festivalovým děním souvisí jen vzdáleně. Jsou to kulturní památky Sobotky a jejího okolí.

Pro letošní Splav! jsme připravili několik stručných článků, kterými se pokusíme zaplnit toto bílé místo Splav!u. Nebudeme vás zatěžovat odbornými termíny a nebudeme považovat náš pohled za jediný správný, od toho jsou zde jiní.

Sobotka urbanistická

Přestože Sobotka je z dnešního pohledu malý sídelní útvar, prošla bohatým urbanistickým vývojem. První osídlení v místech, kde se dnes nachází město, je prokázáno v 9. st. př. n. l. První písemné zmínky o Sobotce nacházíme v polovině 14. století, kdy je zde zároveň doložena i osada. Název Sobotka údajně souvisí se slavnostmi („sobotky“) uctívání slovanských bohů na kopci, kde se dnes nachází Humprecht.

I kdybychom neměli žádné písemné doklady, koncepce centrálního náměstí o pravidelném půdorysu s ulicemi vybíhajícími z rohů na všechny čtyři strany prozrazuje, že Sobotka je zjevně středověkým městem založeným v době kolonizační ve 13.–14. století na zemské cestě spojující Mladou Boleslav s Jičínem. Můžeme spekulovat nad tím, zda se původní osídlení nacházelo na místě dnešního náměstí. Pravděpodobnějším se jeví, že skutečným prvním „centrem“ tehdejší osady před založením náměstí byl prostor kolem dnešního kostela sv. Máří Magdaleny, avšak přímé doklady o tom neexistují. Na město byla Sobotka povýšena v roce 1498.

Centrální prostor se postupně proměnil v město obklopené hradbami, jejichž budování se i přes vybírání cla a mýta stalo velmi nákladným, až nakonec za třicetileté války ztratily hradby význam a zanikaly. Uvnitř města se pak rozšiřovala hlavně zástavba měšťanských domů, v některých případech s mázhausy, případně lázní. Na konci 16. století byl postaven nový chrám sv. Máří Magdaleny. Významným pro rozvoj města bylo období baroku, pro Sobotku označované jako Černínské. Prostor byl tehdy omezen blízkými vesnicemi Předměstí a Březno. Po zastavení proluk v intravilánu byla rozparcelována Šafranice a zahrada březenského dvora. V poslední třetině 17. století pak bylo založeno sobotecké Nové město. V průběhu dvou staletí se počet domů zvětšil trojnásobně. Sobotku v r. 1710, 1746 a 1825 zasáhly požáry, po nichž došlo k podstatným zásahům na severní straně náměstí a byla zahájena zděná přestavba města. V roce 1819 měla Sobotka 168 domů a 1672 obyvatel, v roce 1910 se uvádí 2620 obyvatel, v roce 1991 pouze 1974 obyvatel. Známý sobotecký hřbitov pod Humprechttem byl zkolaudován v roce 1858. Do konce 19. století se město rozvíjelo spíše v sevřenější formě. Průmyslový rozvoj počátku 20. století se projevil i v Sobotce výstavbou cihlen, strojíren a dalších vesměs drobných rodinných podniků. Železnice byla do Sobotky zavedena až v roce 1905, ale

Sobotka
půdorys města z r. 1842

